

Poštovane kolegice i kolege,

Obaveštavamo vas da će se XLIII Godišnji skup Srpskog arheološkog društva održati u Subotici **od 28. do 30. maja 2020. godine**, a domaćin skupa je Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica.

O detaljima programa skupa bićete, nakon prijema prijava učesnika, blagovremeno obavešteni. Troškove smeštaja snose sami učesnici, a o mogućnostima smeštaja možete se informisati na sajtu Turističke organizacije Subotica (<http://www.visitsubotica.rs/sr-Latn/gde-odsesti>).

Kotizacija za učešće na skupu i prijavljivanje izlaganja za kolege koji nisu članovi SAD iznosi 2.500 dinara (20€). Članovi SAD ne plaćaju kotizaciju za učešće. Studenti mogu učestvovati u izlaganjima ukoliko se ispune uslovi iz čl. 17. Statuta SAD.

Rad skupa će se odvijati u okviru tematskih sesija i postojećih sekcija Društva:

- Sekcije za paleolit i mezolit
- Sekcije za praistorijsku arheologiju
- Sekcije za klasičnu arheologiju
- Sekcije za srednjovekovnu arheologiju
- Sekcije za slovensku arheologiju
- Sekcije za bioarheologiju
- Sekcije za arheometriju, arheotehnologiju, geoarheologiju i eksperimentalnu arheologiju
- Sekcije za zaštitu arheološkog nasleđa

Predložene tematske sesije, čiji se naslovi i obrazloženja nalaze u prilogu, biće održane ako za svaku od njih bude prijavljeno najmanje 8 saopštenja.

Molimo zainteresovane učesnike koji prijavljuju izlaganja, da apstrakte za skup (do 300 reči) pošalju najkasnije do **15. aprila 2020. godine** (uz naznaku za koju sekciju, odnosno sesiju izlaganje prijavljuju) na sledeću adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

Prijave učesnika bez referata treba dostaviti najkasnije do 5. maja 2020. godine.

Srdačan pozdrav,
Upravni odbor
Srpskog arheološkog društva

Sesija: NASELJENOST I OBRASCI U NASELJAVANJU JUŽNE PANONIJE I PERIPANONSKOG DELA BALKANSKOG POLUOSTRVA U PALEOLITU

Dušan Mihailović, Odeljenje za arheologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Apstrakte i prijave slati na adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

Novija istraživanja su pokazala da se Dunav i Sava nisu predstavljali kulturnu i demografsku barijeru u različitim periodima paleolita. Slične manifestacije u obrascima u naseljavanju i

materijalnoj kulturi zabeležene su kako u centralnim delovima tako i na obodu basena, uključujući oblasti u unutrašnjosti Balkanskog poluostrva. U okviru rada na sesiji biće razmotreno u kojoj meri su paleoklimatske, paleogeografske i paleoekološke osobnosti Panonskog basena uticale na način života i društvene i kulturne interakcije paleolitskih zajednica koje su ovo područje naseljavale u srednjem i gornjem pleistocenu. Planirano je da sesija ima međunarodno učešće, odnosno da u njenom radu učestvuju stručnjaci iz svih zemalja čija teritorija obuhvata južne delove Panonskog basena.

Sesija: NOVA SAZNANJA O VELIKOJ SEOBI NARODA NA BALKANU: MULTIDISCIPLINARAN PRISTUP

Ksenija Đukić, Laboratorija za antropologiju, Institut za anatomiju, Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Mario Novak, Institut za antropologiju, Zagreb

Tamaš Hajdu, Eötvös Loránd University / Hungarian Natural History Museum, Budapest

Apstrakte i prijave slati na adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

U želji da se razume kretanje pojedinih populacionih grupa, njihova interakcija sa autohtonim stanovništvom, kao i njihovi međusobni kulturološki uticaji, Velika seoba naroda je period koji je neprestano u fokusu istraživanja. Međutim, dosadašnja istraživanja su bila usmerena uglavnom na proučavanje bogatog pokretnog i nepokretnog arheološkog materijala, dok su nekropole mahom korišćene kao izvori za dobijanje grobnih nalaza. Time je skeletni materijal ostao na minimalnom nivou istraženosti, iako bioarheološki ostaci takođe čine kulturno nasleđe i mogu značajno doprineti boljem razumevanju svih društveno-istorijskih transformacija koje su se događale unutar neke populacije, kao i onih koje su nastale kao posledica međusobnog kontakta različitih populacija. Imajući sve ovo u vidu, poslednjih godina svedoci smo sve veće potrebe da se bioarheološka i bioantropološka istraživanja ovog perioda intenziviraju. Cilj ove sesije je da na jednom mestu obuhvati arheološke i bioarheološke studije u okviru kojih se primenom različitih metoda dolazi do važnih podataka o načinu života, običajima, ishrani i kretanju ljudi koji su u periodu Velike seobe naroda naseljavali teritoriju današnjeg Balkana. Teme koje sesija želi da uključi zapravo crpe podatke iz multidisciplinarnih studija koje istražuju različite aspekte prošlosti drevnih populacija. Organizovanje ovakve sesije će omogućiti kako arheolozima tako i bioarheolozima da razmene iskustva o dosadašnjim rezultatima istraživanja i na taj način otvore mogućnosti za buduća multidisciplinarna istraživanja u regionu.

Sesija: NOVA ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I PROJEKTI NA PROSTORU SEVERNE BAČKE I SEVERNOG BANATA

Neda Mirković-Marić, Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica

Apstrakte i prijave slati na adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

Geografskom podelom oblasti severne i srednje Bačke i Banata deli Tisa. Reka Tisa ovde formira prirodnu barijeru, ali takođe i prirodni put komunikacije, povezujući Panonsku ravnicu sa centralnim Balkanom. Teren Bačke i Banata je pretežno ravan, sa pleistocenskim terasama uzdignutim između 7 i 12 m i bezbroj napuštenih meandri Tise, koji se ponekad

protežu i po nekoliko kilometara udaljenosti od sadašnjeg toka reke. Danas su Tisu izmenili skoro dva veka dugi radovi na regulaciji njenog toka, započeti još početkom 19. veka (Vásárhelyi Plan). Ovim radovima tok reke skraćen je sa 1419 km na 966 km. U toku vremena pre ovih radova njen stalno menjajući tok je izuzetno uticao na život u oblasti, a ove aktivnosti su i dalje vidljive u pejzažu, sa brojnim meandrima, mrtvajama i isušanim močvarama. Brojne pritoke postoje sa obe strane ove velike reke, danas mahom kanalisane u vodni sistem koji svoje vode izlučuje u Tisu. Najvažnije pritoke Tise na Bačkoj strani su reke Kereš i Kaloča, dok je u severnom Banatu to reka Aranka (Zlatica). Nadmorske visine iznose od 77 do 78 m, dok maksimalne vrednosti nadmorske visine ne prelaze 108 m. Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica predstavlja instituciju zaštite nepokretnih kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom na ovom prostoru i pokriva ukupno devet opština severne Bačke (Subotica, Bačka Topola, Mali Idoš, Kanjiža, Senta, Ada) i severnog Banata (opštine Novi Kneževac, Čoka, Kikinda). Poslednjih godina prepoznat je arheološki potencijal ove oblasti i napravljeno je i trenutno u realizaciji više domaćih i međunarodnih projekata, koji će značajno izmeniti dosadašnju arheološku sliku oblasti.

***Sesija: ZAŠTITNI ARHEOLOŠKI RADOVI NA TRASI MAGISTRALNOG GASOVODA GRANICA MAĐARSKE-GRANICA BUGARSKE U 2019. GODINI**

Aleksandar Aleksić, Zavod za zaštitu spomenika kulture Niš

Apstrakte i prijave slati na adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

U zaštitnim radovima na trasi magistralnog gasovoda kroz Srbiju tokom 2019. godine angažovan je veliki broj arheologa iz više ustanova, a iskopavanja su organizovana i sprovedena na nekoliko desetina arheoloških lokaliteta. Zaštitni arheološki radovi na trasi gasovoda 2019. godine predstavljaju jednu od najaktuelnijih aktivnosti u srpskoj arheologiji danas. Smatramo da je neophodno objediniti podatke o većini ovih iskopavanja, ako ne i sa svih. Sva iskopavanja su organizovana od strane nadležnih zavoda za zaštitu spomenika kulture, a s obzirom da je domaćin ovogodišnjeg skupa Zavod u Subotici, najprikladnije je predstaviti ovu temu upravo u Subotici.

***Sesija: ZAŠTITA ARHEOLOŠKIH LOKALITETA NA RIMSKOM LIMESU NA DUNAVU**

Aleksandar Aleksić, Zavod za zaštitu spomenika kulture Niš

Apstrakte i prijave slati na adresu: srpsko.arheolosko.drustvo@gmail.com

Predložena tema se odnosi na pokrenuti postupak upisivanja rimskog dunavskog limesa na Listu Svetske kulturne baštine. Radi se o međunarodnom poduhvatu, čiji je Srbija samo jedan član, kao podunavska zemlja. Postoji jaz između saznanja o velikom broju arheoloških lokaliteta iz literature, sa jedne strane i faktičkog stanja na terenu, sa druge strane, a posebno veliki problem predstavlja broj arheoloških lokaliteta koji su utvrđeni za arheološka nalazišta. Neophodno je da se u okviru Srpskog arheološkog društva pokrene diskusija o ovoj temi, predstavi problematika, ali i rezultati dosadašnjeg rada na zaštiti arheoloških lokaliteta rimskog perioda na Dunavu.

*Obe predložene sesije iz oblasti zaštite kulturnog nasleđa bile bi organizovane u okviru rada Sekcije za zaštitu arheološkog nasleđa, i odvijace se jedna za drugom.